HORUS
Development Finance

ការធ្វើឱ្យមានឥទ្ធិពលជាប្រព័ន្ធ

និន្នាការរយៈពេលវែងក្នុងការពង្រីកមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងវិស័យ

ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៩ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៧

ផែនការ

- និន្នាការរយៈពេលវែង
  - ពីការសាកល្បងពិសោធន៍ទៅកាន់ឧស្សាហកម្ម
  - ពីមីក្រូឥណទាន ទៅកាន់មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ
  - ការផ្សារភ្ជាប់ជាមួយទីផ្សារទុនក្នុងស្រុក និងអន្តរជាតិ
  - ទីផ្សារសម្រាប់មីក្រូឥណទានពិតជាមានកំហិត

- តម្រូវឱ្យមានការរួមបញ្ចូលគ្នាក្នុងវិស័យ:
  - លទ្ធកម្មដោយធនាគារ
  - ការរួមសម្ព័ន្ធនៃគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ

ពីការពិសោធន៍ទៅកាន់ឧស្សាហកម្ម (១)

- ពីទសវត្ស ៧០ ដល់ ៩០
  - ការពិសោធន៍មីក្រូឥណទាន
  - ពេលវេលានៃមេដឹកនាំសាសនាពីប្រទេសអ្នកមាន ឬពីប្រទេសអ្នកក្រ
  - អតិថិជនដែលមានចំណូលទាប និងមីក្រូសហគ្រាស សហគ្រានធុនតូចនិងមធ្យមគឺជាហានិភ័យល្អ ប្រសិនបើប្រើវិធីសាស្ត្រត្រឹមត្រូវ
  - ទសវត្ស ៩០: មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានពិសោធន៍ ចងក្រងជាឯកសារ និងផ្សព្វផ្សាយ
- ដើមឆ្នាំ ២០០០:
  - ការចែកចាយក្នុងទ្រង់ទ្រាយធំ ឧស្សាហូបនីយកម្ម ការធ្វើឱ្យមានលក្ខណៈវិជ្ជាជីវៈ
  - តម្រូវការរកមូលនិធិឯកជនៈ បង្កើតមូលនិធិមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុឯកទេស ធ្វើការចាត់ថ្នាក់...
  - ពេលវេលាសម្រាប់តួអង្គសំខាន់ៗដែលមានចំណេះដឹង-ចំណេះធ្វើ និងមានមូលនិធិ ពីប្រទេសអ្នកមាន ((ProcCredit, Accion, Opportunity international, Advans, Access))និងប្រទេសអ្នកក្រ ((BRAC, Grameen, ACLEDA, XAC…)ដែលចម្លងតាម ឬមានគោលដៅចម្លងគំរូនានា

ពីការពិសោធន៍ទៅកាន់ឧស្សាហកម្ម (២)

- ចាប់តាំងពីឆ្នាំ ២០០៥ មកៈ
  - ដំណើរទៅមូលដ្ឋានកើនឡើងយ៉ាងលឿន
  - ផលិតផល និងសេវាកម្មត្រូវបានបង្កើនចំនួន
  - វិនិយោគលើបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗៈ
    - ត្រូវសម្របតាមអតិថិតា និងបង្កើនចំនួនផលិតផល និងសេវាកម្ម
    - សេវាធនាគារភ្ជាប់ជាមួយទូរស័ព្ទចល័តៈ កាត់បន្ថយថ្លៃសេវា និងសម្រួលការពង្រីកសកម្មភាពទៅមូលដ្ឋាន
  - ឥទ្ធិពលសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមនៃគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមានទំហំកាន់តែខ្លាំងនៅក្នុងប្រទេសមួយចំនួន។

ពីមីក្រូឥណទាន ទៅកាន់មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ (១)

- ប្រភពនៃមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមានពីរ: ផ្តើមឡើងដោយសព្វ័យ (សហភាពឥណទាន) និងផ្តើមឡើងដោយ ឥណទាន (វិធីសាស្រ្តមីក្រូឥណទាន គំរូរបស់ធនាគារ Grameen)
- សហភាពឥណទាន:
  - ផ្តើមឡើងដោយសព្វ័យ លុយក្តៅ និងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យរួមចំពោះការផ្តល់ឥណទាននៅក្នុងសមាគម ឬសហករណ៍ក្នុងស្រុក
  - ជាសំខាន់គឺជា ចលនាសង្គមនិងនយោបាយ ជាជាងនវានុវត្តន៍ហិរញ្ញវត្ថុ
- វិធីសាស្រ្តមីក្រូឥណទាន
  - ដើម្បីធ្វើឱ្យសាមញ្ញ: ឥណទានសាមគ្គីរបស់ធនាគារ Grameen
  - ផ្តោតលើសមត្ថភាពរបស់ពលរដ្ឋក្រីក្រក្នុងការបង្កើតសកម្មភាពផ្ទាល់របស់ខ្លួន ប្រសិនបើពួកគេទទួលឥណទានខ្នាតតូច
  - ការលំបាកមួយចំនួនក្នុងការចាកចេញតែពីឥណទានទៅកាន់ធនាគារ ទៅជាគ្រឹះស្ថានដូចធនាគារដែលមាន សេវាឥណទាន សេវាប្រាក់បញ្ញើ និងការទូទាត់ប្រាក់បង្វែរ

ពីមីក្រូឥណទានទៅកាន់មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ (២)

- មីក្រូឥណទានបានរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័សនៅក្នុងប្រទេសមួយចំនួន
    - ម៉ារ៉ុក បេណាំង កម្ពុជា បង់ក្លាដែស ប៉ាគិស្ថាន... (ភាគច្រើនគឺឥណទានសាមគ្គី)
    - អាហ្វ្រិកខាងលិច / អាហ្វ្រិកខាងត្បូង / អាហ្វហ្គានីស្ថាន (ឥណទានសាមគ្គី និងឥណទានបុគ្គល)
    - អឺរ៉ុបខាងកើត (ភាគច្រើនឥណទានបុគ្គល)

- ប៉ុន្តែមីក្រូសហគ្រាស និងសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យមត្រូវការផលិតផល និងសេវាកម្មច្រើនបែប ដែលមិនត្រូវបានផ្តល់ ឬមិនបានផ្តល់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពដោយគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុដែលមានឥទ្ធិពល
    - ឥណទានៈ ក្រុម បុគ្គល រយៈពេលខ្លី-មធ្យម បរិមាណទឹកប្រាក់ច្រើន
    - គណនីបញ្ញើ ឬសញ្ញ័យ
    - ការគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់ៈ ការបង្វែរក្នុងស្រុក និងអន្តរជាតិ មធ្យោបាយទូទាត់

- សំខាន់ពុំមែនផ្តោតលើឯកទេសភាវូបនីយកម្មនៃផលិតផលឡើយ (គ្រាន់តែជាឥណទានតែប៉ុណ្ណោះ) ប៉ុន្តែ ផ្តោតលើៈ
    - បម្រើអតិថិជនជាក់លាក់ (មីក្រូសហគ្រាស សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម) និង
    - ផ្តល់សេវាទាំងឡាយដែលអតិថិជនត្រូវការ

ការផ្សារភ្ជាប់ជាមួយទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ (១)

- កំណើនខ្លាំងនៃប្រាក់កម្ចី៖
  - ម្ចាស់ជំនួយ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលមិនអាចផ្តល់មូលនិធិគ្រប់គ្រាន់
  - គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុចាំបាច់ត្រូវផ្សារភ្ជាប់ជាមួយវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ
    - នៅក្នុងស្រុក៖ ឌីបុលពីធនាគារគារ បោះមូលប័ត្រ
    - នៅលើឆាកអន្តរជាតិ៖ គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុអភិវឌ្ឍន៍ និងមូលនិធិមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ
- ប៉ុន្តែ ដើម្បីរកមូលនិធិពាណិជ្ជកម្មឯកជនបាន គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុត្រូវ៖
  - ដាក់បញ្ចូលជាក្រុមហ៊ុនឯកជន ដែលមានភាគទុនិករឹងមាំ មានលទ្ធភាពផ្តល់ដើមទុនច្រើន
  - អនុវត្តតាមកិច្ចប្រតិបត្តិល្អប្រសើរ៖ អភិបាលកិច្ច ការគ្រប់គ្រង ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង ប្រព័ន្ធព័ត៌មានគ្រប់គ្រង ការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន និងការរាយការណ៍
  - ត្រូវស្ថិតជាកម្មវត្ថុនៃការវាយតម្លៃ (ចាត់ថ្នាក់)

ការផ្សារភ្ជាប់ជាមួយទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ (២)

- គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុអភិវឌ្ឍន៍ និង CGAP បានដើរតួជាឈានមុខក្នុងការជម្រុញដំណើរការនេះ
  - គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុអភិវឌ្ឍន៍: ជាអ្នកផ្ដល់ឥណទានលើកដំបូង គាំទ្រការបង្កើតមូលនិធិមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ (KfW, FMO, IFC ...
  - CGAP: ជម្រុញការប្រែក្លាយទៅជាក្រុមហ៊ុនឯកជន បង្កើតស្តង់ដារអន្តរជាតិសម្រាប់រាយការណ៍ ចាត់ថ្នាក់មូលនិធិ មូលនិធិ ប្រព័ន្ធព័ត៌មានគ្រប់គ្រង...
- មូលនិធិមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិបានអភិវឌ្ឍយ៉ាងលឿនចាប់តាំងពីឆ្នាំ ២០០៥ មក:
  - គ្រឹះស្ថានទាំងនោះមានឯកទេស: ក្រុមហ៊ុនគ្រប់គ្រងដើមទុន ដើមទុនឯកជន មូលនិធិបំណុល
  - គ្រឹះស្ថានទាំងនោះកែតម្រូវទៅតាមតម្រូវការរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ
    - រយៈពេលផ្ដល់ឥណទាន (យ៉ាងយូរ ៥ ឆ្នាំ)
    - ផ្ដល់ឥណទានជារូបិយវត្ថុក្នុងស្រុក: ផ្ដល់មូលនិធិម្ចាស់ជំនួយតាមលក្ខណ្ឌទីផ្សារ TCX (កាត់បន្ថយហានិភ័យប្តូរប្រាក់ និងបរិមាណ នៅតាមប្រទេសជាច្រើន =?
  - មូលនិធិដែលបានកែសម្រួល (EFSE) :ដើមទុនស្ទួល ទម្រង់ហិរញ្ញវត្ថុមួយបែប senor debt?

ការផ្សារភ្ជាប់ជាមួយទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ (៣)

- ប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុជាតិមានដំណើរការយឺតក្នុងការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានចាំបាច់ ទោះបីជាក្នុងកាលៈទេសៈដែលវិស័យហិរញ្ញវត្ថុសម្បូណ៌សាច់ប្រាក់ងាយស្រួលក្តី លើកលែងក្នុងប្រទេសខ្លះ (ម៉ារ៉ុក)៖

- ផលវិបាកៈ
  - ការលំបាកចំពោះគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុក្នុងការខ្ចីជារូបិយវត្ថុក្នុងស្រុក
  - កង្វះសមាហរណកម្មនៃប្រព័ន្ធថវិកាជាតិ
  - គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុអភិវឌ្ឍន៍យឺត
  - គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុចាំបាច់ត្រូវប្រមូលសព្វ៉ាយ (រយៈពេលខ្លី និងសព្វ៉ាយ)
  - គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុក៏ត្រូវផ្តល់សេវាកម្មបង្វែរប្រាក់ផងដែរ
  - ជួនកាលការកែបញ្ញត្តិតាមតម្រូវការទាំងនេះមានដំណើរការយឺត

ទីផ្សារចំពោះមីក្រូឥណទានពិតជាមានកំហិត (១)

- មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងកំណើន
  - ៎គណៈគ្រប់គ្រងនិងបុគ្គលិកមានការលើកទឹកចិត្តច្រើនចំពោះកំណើន និងទំហំ ដែលជារង្វាស់មួយចំពោះជោគជ័យ និងកម្លាំង
  - កំហិតចំពោះកំណើនមិនត្រូវបានពិចារណាម៉ត់ចត់ឡើយៈ នៅក្នុងប្រទេសជាច្រើនផលបូកនៃផែនការអាជីវកម្មរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទាំងអស់ ពិតជាមិនអាចទៅរួចទេ ហើយអាចនាំទៅដល់ការដួលរលំរបស់វិស័យផងដែរ
  - ទីផ្សារមានព្រំដែន
  - តម្រូវការឱ្យមានការិយាល័យឥណទាន
- ឧទាហរណ៍ ដូចជានៅប្រទេសបេណាំង
  - ប្រទេសអាហ្វ្រិកតូចតាច
  - វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុរឹងមាំរាប់ទាំងសហភាពឥណទានមួយដែលមានទំហំយ៉ាងធំ (៣៥០.០០០ សមាជិក) អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលធំៗចំនួន ៣ និងក្រុមហ៊ុនឯកជនមួយ
  - កំណើនរបស់វិស័យត្រូវបានជម្រុញដោយការផ្តល់បុនហិរញ្ញប្បទានយ៉ាងច្រើនដោយគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុអភិវឌ្ឍន៍ និងមូលនិធិ
  - ភាពធ្លាក់ចុះបន្តិចផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចបង្ហាញឱ្យឃើញភាពជំពាក់បំណុលរបស់អតិថិជន និងភាពផុយស្រួយរបស់ប្រព័ន្ធព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់គ្រប់គ្រង បំណុលកកស្ទះ កើនឡើងយ៉ាងច្រើន
  - សំវិធានធនសម្រាប់ការខាតបង់ឥណទាននៅឆ្នាំ ២០០៦ ហើយគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមានឱនភាព
  - ចាំបាច់ត្រូវមានការពង្រឹង ប៉ុន្តែគេត្រូវការពេលវេលាមួយរយៈដើម្បីដោះស្រាយសភាពការណ៍នេះ

តម្រូវឱ្យមានការរួមបញ្ចូលគ្នា (១)

- ប្រទេសនីមួយៗអាចមានចំនួនគ្រឹស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុតិចតួច។ ចាំបាច់ត្រូវមានទំហំអប្បបរមា
  - ត្រូវសម្រេចបាននូវសេដ្ឋកិច្ចមាត្រដ្ឋានក្នុងការកែលំអសេវាចំពោះអតិថិជនដែលមានចំនួនច្រើននៅក្នុងប្រទេសទាំងមូល
  - ត្រូវមានសមត្ថភាពអំពីចំណេះដឹង-ចំណេះធ្វើផ្ទៃក្នុងដើម្បីបង្កើនចំនួនផលិតផល និងសេវាកម្ម និងសមត្ថភាពក្នុងការបែងចែកផលិតផល និងសេវាកម្មទាំងនោះដោយតម្លៃថោក
  - ត្រូវទាក់ទាញ និងរក្សាបុគ្គលិកដែលមានឯកទេសខ្ពស់ ពិសេសក្នុងមុខងារគាំទ្រ
  - ត្រូវវិនិយោគលើបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ (ប្រព័ន្ធព័ត៌មានគ្រប់គ្រង សកម្មភាពធនាគារដោយទូរស័ព្ទចល័ត បំពេញតម្រូវការរបស់អតិថិជន ប្រសិទ្ធិភាពនិងភាពប្រកួតប្រជែង
- ការពង្រីងវិស័យនេះជុំវិញគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងធនាគារមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដែលមានវិជ្ជាជីវៈធំៗមួយចំនួននឹងកើតមាននៅ ក្នុងប្រទេសជាច្រើន។

តម្រូវឱ្យមានការរួមបញ្ចូលគ្នា (២)

- ការពង្រីកវិស័យនេះអាចប្រព្រឹត្តទៅតាមពីរបែបៈ
  - លទ្ធកម្មនៃគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដោយធនាគារពាណិជ្ជ
  - ការរួមសម្ព័ន្ធរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ
- លទ្ធកម្មដោយធនាគារពាណិជ្ជ
  - ចំណុចនេះអាចបង្កើនយ៉ាងឆាប់រហ័សនូវការដាក់បញ្ចូលផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ប្រសិនបើអតិថិតារបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុអាចទទួលអត្ថប្រយោជន៍ពីផលិតផល និងសេវាកម្មមួយចំនួនដែលធនាគារផ្តល់ឱ្យ
  - កិច្ចការនេះនឹងរួមចំណែកក្នុងការបង្កើតគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុឈានមុខខ្លះៗឱ្យទទួលផលប្រយោជន៍ពីការគាំទ្រផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនៃធនាគារ

HORUS Development Finance

ការរួមបញ្ចូលគ្នានៃវិស័យ៖ ការរួមសម្ព័ន្ធ

- ការជម្រុញឱ្យមានការរួមសម្ព័ន្ធគ្នានៃគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ
  - ការឈានដល់សេដ្ឋកិច្ចមាត្រដ្ឋាន
  - ការកសាងគ្រឹះស្ថានកាន់តែរឹងមាំ៖ ផលិតផលត្រូវបានកែលំអ និងបង្កើនចំនួន ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង បច្ចេកវិទ្យា...
  - កាន់តែមានលទ្ធភាពក្នុងការទទួលបានមូលធន៖ ដើមទុន និងបំណុល
  - កាត់បន្ថយភាពប្រកួតប្រជែង នៅពេលណាដែលទីផ្សារមានភាពឆ្អែត
- បទពិសោធន៍បង្ហាញថាការរួមសម្ព័ន្ធជាការលំបាក ហើយកើតមានតែនៅពេលណាដែល៖
  - គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមានទំហំតូច នៅមិនទាន់មាននិរន្តរភាព និងស្ថិតនៅក្រោមសមត្ថកិច្ចនៃអ្នកធានាអន្តរជាតិមួយ ឬពីរដែលដឹកនាំប្រតិបត្តិការ
  - ពួកគេត្រូវបង្ខំចិត្តធ្វើបែបនេះ ព្រោះពួកគេខ្វះលទ្ធភាពទទួលបានមូលធន (ដើមទុន ឬបំណុល) ពួកគេចាំបាច់ត្រូវកែប្រែស្ថានភាពគតិយុត្ត
  - ផ្នែកគ្រប់គ្រងកំពុងគាំទ្រការកែប្រែនេះ មានន័យថាពួកគេបានដឹងថាពួកគេនឹងបានទទួលផលពីការរួមសម្ព័ន្ធ

ការរួមបញ្ចូលគ្នានៃវិស័យៈ ការរួមសម្ព័ន្ធ (២)

- មានឧទាហរណ៍ខ្លះអំពីការរួមសម្ព័ន្ធដោយស្ម័គ្រចិត្ត
  - នៅប្រទេសអារម៉េនីៈ គឺ អង្គការ CRS និងសង្គ្រោះកុមារ
    - ទំហំដូចគ្នា ប៉ុន្តែតូច (មួយៗមានអតិថិជន ១៦០០
    - គ្មាននិរន្តរភាព
    - ត្រូវការទទួលមូលធននិងជំនួយឥតសំណង
    - ជោគជ័យដោយសារមានភាពបំពេញឱ្យគ្នារឹងមាំ
  - នៅប្រទេសម៉ុហ្គោលីៈ
    - XAC: មានទំហំធំជាងយ៉ាងច្រើន មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងតំបន់មួយចំនួន រាប់ទាំងតំបន់ទីក្រុងផងដែរ
    - GE: មានទំហំតូចជាងជាខ្លាំង ការផ្តល់ឥណទានឱ្យសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម និងមាននៅតែមួយតំបន់
  - នៅកោះហៃទី
    - Fonkose (គ្រឹះស្ថានក្នុងស្រុក) និង MEDA (កាណាដា)
    - មានទំហំតូច (សរុបមានអតិថិជន ១៦.០០០ នាក់)
    - ចែករំលែកបេសកកម្ម និងទស្សនៈ សហប្រតិបត្តិការលើកមុន
    - ជោគជ័យដោយសារមានទស្សនៈរួមគ្នា និងបានកែលំអលទ្ធភាពទទួលបានហិរញ្ញប្បទាន
- ការរួមសម្ព័ន្ធច្រើនតែកើតឡើងដោយភាពចាំបាច់ (ពិសេសបទប្បញ្ញត្តិ)
  - នៅប្រទេសនីហ្សេរីយ៉ាៈ សព្វថ្ងៃមានគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុជាច្រើន (ឬធនាគារសហគមន៍ជាច្រើន) កំពុងរួមសម្ព័ន្ធគ្នា ដោយសារធនាគារកណ្តាលបានបង្កើនកាតព្វកិច្ចផ្នែកមូលធនអប្បបរមា។ ការរួមបញ្ចូលគ្នានៃវិស័យនេះត្រូវបានលើកទឹកចិត្ត ប្រសិនបើមិនតម្រូវដោយ ធនាគារកណ្តាល។